

negre estol, / sols hi duu tendra melancolia, / com una verge sense alegria, / que en pau se dol: / Oh bon refugi de callat *consol!*», Costa (*Cala Gentil*); o en els prosadors costumistes («... Doctor Arnau! Que no hi ha salvació? ... La meua pobra filla; Tenir-me que mirar com se'm mor als braços y no poder donar-li un *consol!*», Bonav. Bassegoda, *La Bona Gent*, 13). «Tot plegat... bons *consols!*» = *palabras azucaradas* equipara Balari.

Consolador [Belv.]. *Consolament*. *Consolant*. *Consolatiu* [*consolativa*, Aversó, *Torc.*, 512.23]; *consolatori* [Lab.]; amb variants *aconsolació*, *-ador*, *-ament*, *-ança*, *-atiu*, *-atori*, mentre que *aconsol* és desusat. *Inconsolable* [Belv.], *-ablement* [Belv.] i algun cop *consolable*.

Desconsolat: «Nostre avi el rey don Amfós féu parlar matrimoni al Emperador de Contastinoble, que li donà sa filla per muyler --- e l'emperador --- envià sa fiylla --- quan foren a Montpestler saberem que'l Rey --- nostre avi havia presa --- dona Sanxa --- de Castella per muyler --- e En Guillem --- senyor de Muntpestler --- donaren-li per consyl sos rics hòmens --- que la s retingués per muyler; e pus Déus li havia dada --- la fiylla del Emperador --- venguda en sa vila --- e era *desconsolada* de marit que devia haver, que la presés per muyler ---», Jaume I (Ag., 9.2); *desconsolar-se*, Llull (supra). *Desconsol*: «molt poden los traydors, conforme diuen / que el lleal viu tant com lo traidor vol; / però lo seu poder és *desconsol*, / que de traydors fins los minyons s'en riuen», Antoni de Verí, a. 1623 (JMBover, *BiEscrBal.* II, 498, x, 1.4); Belv.; *desconsolació*, *desconsolador*, *-ladament* [Belv.]; *desconsolament*.

Desolar, ll. *desōlārē* 'devastar', 'deixar desert'; *desolat* ja S. xv: «Oh mon cruel galiador, / mala t'és vist, / car per tu soy dolent e trist / e *desolat*; / no és qui haja pietat / de ma langor, / e quant més va, plus m'entrenyor / ---», *Testament d'En Serradell*, v. 1268. «Per tants ladres disputada / de sa fama e riquesa, / la mura<l> la derrocada, / trista, sola, *desolada*, / sens torre ni fortalesa», N. Salcet (plany de la ciutat de Mallorca, S. xv) (JMBover, *BiEscrBal.* II, 340.1.9). «Adéu terme de Vallmanya, / a la vall de Boixadós, / qu'és una vall *desolada*», MilàF (*Romllo.*, 433).

L'adj. i l'abstracte, duran sempre més la marca in-esborrable del gran poeta: «LA RELÍQUIA. Faune mutilat, / brollador eixut, / jardí *desolat* / de ma joventut / --- / Trenta anys de ma vida volaren de pressa, / i encara no manca, / penjat a la branca / un tros de la corda de l'engronadora, / com trista penyora, / despulla podrida d'un món esbucat... / Faune mutilat / --- / jardí *desolat* / ---»; «No la planyeu eixa diada / als qui ploram sers enyorats, / perquè ella fa manys *desolada* / l'ombra on jauen els finats»; «DESOLACIÓ. Jo só l'esqueix d'un arbre, esponerós ahir, / que als segadors feia ombra, a l'hora de la sesta: / les branques, una a una, va rompre la tempesta / ---» (Alcover, O. C., 20-21; *Les Campanes*, v. 23, p. 20; p. 23); *desolat* en el sentit etimològic llati d'abandonament és més rar. «--- Figueres, la qual trobà des *desolada*,

per ço que'ls de la vila se n'havien fuyt», pseudo-Boades, 351.

En les formes personals, sobretot les del present, el verb *desolar-se* [Belv.] és menys usat, i per això, mentre tothom està d'acord a dir *aconsola*, *desconsola* amb *o* oberta, hi ha vacil·lació en el present *desòla* (així, Fabra, *Gram.* 1912, p. 64), però també he sentit *desóla* (segons *escòla*, *udòla*, *tremòla* etc.). *Desoladament*. *Dessolar* és ben rar.

¹ La forma etimològica per *AGAFAR*, que hauria convingut citar en aquest article. — ² Potser ja en els poemes juvenils, desproscifant en el *Libre de les Dones*, idea a comprovar: «Si tu cara trista fas / a ta muller, e *malsòla* / Déu te darà qu' abaxar-t'as / ---». — ³ El cast. *solaz*, i l'it. *sollazzo* sempre merament literaris semblen ser manlleus de l'oc. ant. *solatz*, exalçat a valor europeu per la poesia dels trobadors; en castellà ho comprova l'eliminació de la -u, i el cas de l'altre occitanisme *prez* < oc. *pretz* PRETIUM. En italià hi degué contribuir la puixant escola poètica siciliana dels primers temps, car en sic. -CIU dóna -zzu (*brazzu* etc.); altrament si bé *sol-lazzevole* es troba en Boccaccio i *sollazzoso* en Jacopone, hi ha d'altra banda *so(l)laccio* en dos arcaics com Rinaldo d'Aquino i Giacomo da Lentini. No hi hauria altra base per admetre l'antiga popularitat de SOLATIUM que algun nom de lloc escadusser, en particular *Solaize*, uns 15 km. S. de Lió, vora esq. del Roine, que pot venir (com indica *-aix-*) de SOLATIA 'divertiments, cases de camp' per les dels patricis lugdunenses: és possible que SOLATUS participi i la influència del quasi-sinònim PALATIA hi ajudessin en un cas així. Però no hi ha hagut mai un cat. *solau* que suposaria -ATIUM, i per tant cal abandonar la hipòtesi de Nobiling (ASNSL cxxvii, 372) que el port. *soláo* 'cert gènere de cançó' («eine Liedergattung»), com a origen del qual voldria postular un cat. *solau* fou manllevat pels portuguesos. Posats a suposar fóra més enraonat partir d'alguna forma gallega (SOL-ANU 'consolador?' 'assoleiat?') o andalusa (*d)esola(d)o* 'desconhortat' o *consola(d)o* amb *con-* mal entès.

SOLACA, mall., 'espècie de terra d'escudella i oli amb què revesteixen les quilles dels vaixells', de l'hispano-àrab *sulāqa*, probablement per conducte del cast. ZULAQUE id., veg. DCEC IV, 872a. □ 1.^a doc.: DAG.; «*sullaca*: betum de cals, estopa y oli: *zulaques*», DFgra. i probt. S. xvii, *Selva de consonants* (DAG.); en cast., *azulaque* ja 1505. En àr. ja figura en *RMa*. i és derivat del verb *salaq* 'coure', 'empastifar'. La doble forma *sol-/sull-* és indicatiu de caràcter importat (tripulacions andaluses de marina de guerra en els ports de Palma i Sóller); la contaminació *sullaca* per *sullar/sollar* és també indicatiu de mot poc tradicional i arrelat.

DERIV.: *Ensullacar* (Bart. Ferrà, *IdOr* XIII, 23); altres *ensullecar*, d'on les variants *sollaca* i *sulleca*: «tant per compra, tant per gastos; / tant per menjua i galleta; / tant per paçers i bolleta; / tant per sèu, pega, *sulleca*, / i apedaçer la pulleca», PdApenya (*Poesies*